

FYNSKE AARBØGER

UDGIVET AF
HISTORISK SAMFUND FOR FYNS STIFT

VII₁

I KOMMISSION I HEMPESKE BOGHANDEL
ODENSE 1959

INDHOLD

	Side
Pedersen, Johs., sognepræst: Af Rohmanns Arkiv III.....	1- 95
Polk, Franz, sognepræst: Allested Kirke	96-111
Blomberg, Aage Fasmer, lektor, cand. mag.: Caspar Bartholin og Marija Beetzein	112-120
Nissen, Poul, kontorchef: Udskiftningen i Fyns Stift	121-170
Pedersen, Johs., sognepræst: Et ungdomsbillede af forfatteren Otto Rungs mormor, Catharine Rohmann	171-218
Kroman, Erik, overarkivar, dr. phil.: St. Alberts kirkegård på Ærø	219-237
Blomberg, Aage Fasmer, lektor, cand. mag.: V. Woll ...	238-239
Ny lokalhistorisk litteratur	240-242
Dansk historisk Fællesforening	243

Manuskripter, der ønskes optaget i årbogen,
bedes sendt til lektor Aage Fasmer Blomberg, gartnerboligen, Langesø,
til hvem også henvendelser i redaktionelle anliggender
samt årbøger og andre skrifter,
der sendes til Historisk Samfund, bedes adresseret.

NY LOKALHISTORISK LITTERATUR

En ny fynsk sognehistorie har set dagens lys. I anledning af Dalum kommunes 50 års jubilæum d. 1. april 1959 udgav Dalum kommune Dalum Sogns Historie I¹ ved Jacob Hansen og Knud Mortensen. Med økonomisk støtte ikke blot fra kommunen, men også fra Handelsbanken og De Forenede Papirfabrikker er her påbegyndt en skildring af sognets historie fra Arilds tid og til vore dage. Det er tanken, at værket skal komme i 4 dele, der siden vil blive samlet i to bind. Gennem et langt liv har fhv. sognerådsformand Jacob Hansen flittigt samlet et stort materiale til skildring af sognets historie, væsentlig beroende på trykte kilder. Dette materiale er yderligere blevet forøget med uddrag af utrykte kilder og bearbejdet af adjunkt Mortensen. Særlig har gennemgangen af lensregnskaberne givet stort udbytte. Bogen indledes med en skildring af Dalums geologi ved lektor Niels Foged og af plantevæksten i sognet ved afdøde direktør Svend Andersen, suppleret med enkelte oplysninger af overlærer Gerhard Jensen. Dernæst følger en redegørelse for sognets oldtidsminder ved museumsinspektør Erling Albrechtsen. Både Niels Foged og Erling Albrechtsen gør med rette opmærksom på, at området er for lille til at kunne give en tilfredsstillende skildring af undergrundens forhold og af stedets forhistorie.

Dalums egentlige historie begynder da også først, da sognet blev dannet, måske ved kristendommens indførelse her i landet, og den udkomne del af værket skildrer sognets historie fra den historiske tids begyndelse og til 1662. Det er selvfølgelig ikke meget, man ved om sognet i middelalderen; heldigvis for historikeren kom der her til at ligge et nonnekloster, og da det har sat sig de fleste spor i

kilderne, kommer det forståeligt nok til at spille en væsentlig rolle i skildringen af Dalums historie i middelalderen. Den første sikre efterretning om dette kloster er fra 1183, da overlod biskop Simon af Odense de hellige jomfruer af Borgen Hjallesø kirke. Herigenem får vi at vide, at der i 1183 lå et nonnekloster på det sted, der i vore dage hedder Nonnebakken. Her var Odenses ældste havn, og her lå i vikingetiden en borg som Trelleborg, formentlig på kongens grund, og her er altså nonneklosteret blevet oprettet, måske efter at Valdemar var blevet enekonge i 1157. Hvornår nonnerne flyttede til Dalum, vides ikke med bestemthed, men det menes at være sket mellem 1183 og 1250, måske 1247, da Odense blev stukket i brand under borgerkrigen mellem kong Erik og hertug Abel. Der gives en udførlig redegørelse for klosterets historie og en interessant skildring af de personer, der har været knyttet til det. Desværre er det ikke muligt at give en sammenhængende skildring af klosterets historie og af det liv, der rørte sig bag dets mure; størstedelen af klosterets arkiv er gået til grunde, ikke ved vanrøgt og uforstand som så mange andre fynske arkivalier, men under svenkernes besættelse af Dalum under Karl-Gustavkrigene 1657-60.

Ved reformationens sejr i 1536 blev klosteret ophævet, men endnu i 1571 var der 4 adelige jomfruer tilbage, først 1580 var klostertiden helt forbi, og klosteret var blevet krongods. Den sidste halvdel af bogen er en skildring af Dalum len og dets historie under de forskellige lensmænd, af hvilke særlig må fremhæves statsmanden Johan Friis til Hesselager og den lærde Holger Rosenkrantz til Rosenholm. Navnlig Johan Friis, der var Dalums første lensmand, har gjort sig fortjent af klosteret og lenet. Det er ham, vi kan takke for landgildebogen fra 1533; det er en vigtig kilde til Dalums historie, der giver os sikker viden om klosterets ejendomme på det tidspunkt, da dets opløsning var nært forestående. Det er også ham, der fik oprettet et særligt birk af klosteret og dets nærmeste besiddelser. Ved flittig og dygtig udnyttelse af lensregnskaberne fremdrages mange småtræk, der tilsammen bidrager til at give et levende

billede af livet på Dalum kloster i lensmandstiden. Vi får oplysninger om klosterets bygninger og om stadige reparationer, om godsets omfang og bøndernes tilstand og om samspillet mellem Dalum og Odense. Særlig interessant er skildringen af livet på Dalum i Ellen Marsvins tid. I to perioder havde hun lenet og opdrog her datteren Kirsten Munks og Christian IV's børn. Vi får glimt af det daglige liv ved det lille hof og af Kirsten Munks og Rhingrevens færden på stedet. Det var at ønske, at der på anden måde kunne blive lejlighed til at høre noget mere om dette interessante afsnit i Dalums historie. Bogen slutter med en skildring af den nød og de ulykker, Svenskekrigen medførte. Synsforretningen efter krigen fortæller os om ruinerede bygninger, forhuggede skove og ødelagt bøndergods. Allerede i Christian IV's tid var lenets indtægter faldende, fordi statens finansielle tilstand tvang kongen til bortsalg af krongods, og efter 1660 må kronen sælge størstedelen af krongodset for at betale statens kreditorer; ved den lejlighed gik Dalum over i privat eje.

På s. 82 omtales i en inventarfortegnelse fra 1580 en fyrreseng med fjerlagen. Det kan dog vist ikke være rigtigt; der står formentlig spærlagen, og i bygningssynet s. 108 nævnes „stien udi gården vil nedlægges“, det formodes, at „stien“ er stuen, men s. 120 omtales „det hus som er svinestien og gåsestien, som Absalon Gjøe lod ophugge (bygge) er ved magt“. „Stien“ s. 108 er vel grise- el. gåsestien, som Absalon Gjøe har nedtaget og istedet bygget en ny.

Denne del af Dalum sogns historie kan give kommunens beboere mange oplysninger om deres sogns historie i ældre tid. Allerede skildringen af sognets historie til 1662 viser, hvilken betydning dets nære beliggenhed til Odense har haft, og der er ikke tvivl om, at den følgende skildring yderligere vil fremhæve dette. Det giver Dalum Sogns Historie en særlig interesse, at man kan vise, hvordan en landkommune og et bondesamfund omdannes til en forstadskommune, hvor handel og industri kommer til at dominere. Vi venter spændt på fortsættelsen.

Aage Fasmer Blomberg.

KENDER DE DHF?

19. oktober 1909 sluttede en række historiske foreninger og institutioner sig sammen i Dansk historisk Fællesforening. DHF's første opgave er at hjælpe alle, der arbejder med historie, og hvad er så udrettet på de 50 år?

Foreningen udgiver tidsskriftet *Fortid og Nutid*. Her finder man ikke afhandlinger om almindelige historiske emner, men for eksempel artikler om indholdet i de jyske bispearkiver og fortegnelse over, hvilke præsteindberetninger, der findes i danske arkiver. Litteraturoversigter og en mængde anmeldelser holder Dem underrettet om, hvad der sker indenfor både rigshistorie og lokalhistorie.

Et uundværligt værk er DHF's håndbog for danske lokalhistorikere. *Det vil måske ærgre Dem* at høre, at bogen er totalt udsolgt, men enhver kan til gengæld skrive til foreningens lokalhistoriske konsulent (Landsarkivet, Viborg), og få gratis hjælp der.

Har De besvær med ikonografien?

Det er ikke let at orientere sig i de historiske bidiscipliner. DHF agter derfor til næste efterår at udgive de første tre af en hel række små – og billige – bøger, der fortæller Dem bl. a., hvordan man optegner tradition, hvad dialekter og stednavne giver af historiske oplysninger, hvad man læser ud af et billede og mange andre ting.

For 45 kr. har De i tre år kunnet hente ny inspiration og viden på DHF's 3-dages kursus. I sommer fik de 35 deltagere – fortrinsvis lærere i aftenhøjskolen – belyst *Herregården* og dens problemer gennem 9 foredrag og 2 excursionser.

Det er kun nogle få af de opgaver DHF har taget sig på. *De skal ikke betale noget* for at nyde godt af foreningens virke, men er de medlem af et amts-historisk samfund, støtter De derigennem DHF.

Arkivkursus.

Dansk historisk Fællesforening arrangerer i samarbejde med Landsarkivet for Nørrejylland et arkivkursus i dagene søndag d. 3., mandag d. 4. og tirsdag d. 5. januar 1960. Kurset tager særligt henblik på lokal- og personalhistorikere,

og der vil blive givet vejledning i arkivernes indhold, benyttelsen af arkivalier og læsning af gammel skrift.

Kurset finder sted på Landsarkivets læsesal, og på grund af pladsforholdene vil kun et begrænset antal kunne deltage. Tilmeldelser bedes sendt snarest – og senest d. 15. december – til Dansk historisk Fællesforening, Sekretæren, Landsarkivet, Viborg. Ved henvendelse sammesteds kan interesserede få tilsendt kursusprogram. Deltagelse i kursus er gratis; deltagerne sørger selv for indkvartering og forplejning.

FORENINGSMEDDELELSER

Historisk Samfund indbød sine medlemmer til møde i Odense Katedralskoles festsal den 17. april 1958. Her holdt rigsarkivar Svend Aakjær et overordentlig levende foredrag om Leonora Christines skyld. Godt 100 medlemmer overværede foredraget. Den 18. maj afholdtes den første sommerudflugt. Der var som sædvanlig god tilslutning, ikke mindre end 600 medlemmer deltog. Man mødtes kl. 11 ved Haarby kirke, og i kirken holdt lektor Aage Fasmer Blomberg foredrag om Anders Bille til Damsbo. Danmarks sidste rigsmarsk. Efter foredraget gav kirkens sognepræst, provst Chr. Bruun-Mørgensen, et rids af kirkens historie, og mange medlemmer benyttede lejligheden til at se marskens kiste i den nyindrettede gravhøveling. Derefter kørte man til Haarby kro, hvor man spiste den medbragte frokost. Saa gik turen til Løgismose, hvor lensbaron Berner Schilden Holsten fortalte om gaarden, hvis nuværende ejer, gods-ejer Ejnar Ørnsholt, gæstfrit aabnede sit hus for samfundets medlemmer. Man sluttede af på den anden af Anders Billes gårde, Damsbo, hvis historie lektor Blomberg gjorde rede for. Ejeren af Damsbo, fru L. Skou, viste Samfundet den venlighed at give adgang til huset. Besøget på de to smukke gårde var en stor oplevelse, og Samfundet beder godsejer Ørnsholt og godsejer fru L. Skou modtage en hjertelig tak, fordi de så venligt tog imod den store „invasion“. Samtidig takker vi provst Bruun-Mørgensen for hans foredrag.

Lørdag den 23. august besøgte Samfundet den nyrestaurerede Gestelev kirke. Kirken var fyldt til sidste plads, da formanden gav ordet til sognepræst W. Kolpen, der holdt et interessant og instruktivt foredrag om kirken og dens restaurering. Samfundet bringer herved pastor Kolpen en hjertelig tak.

Søndag den 7. september fandt den anden sommerudflugt sted. Den havde lige så stor tilslutning som den første, og det pragtfulde vejr bidrog yderligere til at gøre turen til en dejlig oplevelse. Man samlede på Tranekær gæstgivergård og spiste den medbragte frokost. Derefter aflagdes besøg på Tranekær slot, hvor lensgreve Ahlefeldt-Laurvig bød velkommen.

Skovrider E. Fløystrup gav så en orientering om slægten Ahlefeldt og Tranekær. Medlemmerne fik lejlighed til at se slottet indvendig under lensgrevens og lensgrevindens vejledning. Senere kørtes til Egeløkke, hvor grev W. Knuth bød velkommen. Sognepræst H. P. Hansen Lavind fortalte om Grundtvig og hans tid på Egeløkke, og efter foredraget fik man adgang til huset. Mange benyttede også lejligheden til en tur i parken og nød den pragtfulde udsigt fra strandbakken. Turen til de langelandske gårde blev overordentlig vellykket, og det lykkedes færgerne at klare overførslen af de mange mennesker og biler. Samfundet takker alle, der hjalp med til at gøre denne dag til en skøn oplevelse, og ikke mindst takker man lensgreve og lensgrevinde Ahlefeldt-Laurvig og greve og grevinde Knuth for deres gæstfrihed.

Mandag den 17. november holdt arkitekt H. H. Engqvist foredrag med lys-

II

billeder i Møntergaardens kirkesal i Odense. Livfuldt og interessant fortalte arkitekt Engqvist om de nye undersøgelser af fynske herreborge og skildrede især boligforholdene på Østrupgaard, Rygaard og Hesselagergaard i det 16. århundrede.

For første gang afholdtes et vintermøde udenfor Odense. Tirsdag den 25. november indbød Samfundet sine medlemmer til et foredrag med lysbilleder i Svendborg Statsgymnasiums aula. Museumsinspektør Erling Albrechtsen fortalte om sin deltagelse i udgravningerne på Bahrein. Det udmærkede foredrag havde fortjent flere tilhørere, og vi opfordrer indtrængende vore medlemmer til at slutte op om disse vintermøder, hvis vi i fremtiden skal kunne arrangere sådanne møder i kystbyerne.

Efter aftale med Dansk Historisk Fællesforening afholdt Historisk Samfund sammen med landsarkivet for Fyn et lokalhistorisk kursus i dagene den 22. og 29. november og 6. december. 29 medlemmer deltog. Møderne foregik dels i Møntergaardens kirkesal dels på landsarkivets læsesal. Følgende foredrag blev holdt: Landsarkivar Johan Hvidtfeldt, Viborg: Det praktiske arbejde med lokalhistorie. Bibliotekar Alfred Tiedje talte om trykte kilder til Fyns lokalhistorie og gennemgik et udvalg af topografiske værker vedrørende Fyn, Cand. pharm. Hans Brandt, Fåborg: De byhistoriske arkiver, og landsarkivar Lindberg Nielsen: Landsarkivet og lokalhistorien. Kursuset afsluttedes med en gennemgang af arkivalier samt øvelse i skriftlæsning på landsarkivets læsesal ved landsarkivar Lindberg Nielsen.

Samfundets årsmøde og generalforsamling fandt sted lørdag den 11. april 1959 i Møntergaardens kirkesal i Odense. Kl. 13.45 afholdtes repræsentantskabsmødet på Den gamle Kro i Overgade.

Kl. 15 åbnedes årsmødet. Godt 100 medlemmer var kommet til stede. Til dirigent valgtes civildommer Ringberg. Formanden aflagde derefter beretning og indledede med nogle mindeord over stadsskoleinspektør Høirup, Nyborg, og politimester Woll, Kerteminde. Formanden takkede dernæst staten, kommunerne og forskellige institutioner for deres støtte til Samfundet, omtalte årets udflugter og det lokalhistoriske kursus. Medlemstallet var i stigning. Til slut gjorde formanden rede for sommerens møder og udflugter. Murermester Jochumsen stillede forslag om flere møder og udflugter om efteråret, og formanden lovede, at styrelsen skulle tage dette op til overvejelse. Derefter forelagdes regnskabet for 1958, der udviste en balance på 22.141 kr. Til repræsentantskabet genvalgtes lensbaron Berner Schilden Holsten, Langesø, lektor Aage Fasmer Blomberg, Langesø, kredsdyrlæge Philip Hansen, Fruens Bøge, gårdejer A. Dinesen, Bukkerup, og statshusmand Karl Priisholm, Taasinge, og nyvalgtes overlæge, dr. med. Hans Bjerre, Faaborg, og rektor Knud Stenbjerre, Nyborg.

Revisorerne, advokat Axel Ernst, Odense, og førstelærer Rasmussen, Frørup, samt revisorsuppleanten, bankassistent Aage Sørensen, Odense, genvalgtes.

Efter generalforsamlingen genvalgte repræsentantskabet forretningsudvalget og nyvalgte overlæge, dr. med. Hans Bjerre.

Efter generalforsamlingen holdt museumsinspektør Holger Rasmussen et interessant foredrag med lysbilleder om jomfru Karen Gyldenstjernes memento mori.

REPRÆSENTANTSKABETS MEDLEMMER

Berner Schilden Holsten, H., lensbaron, Langesø.
 Bjerre, Hans, overlæge, dr. med., Faaborg.
 Blomberg, A. Fasmer, lektor, Langesø.
 Brandt, H., cand. pharm., Faaborg.
 Dinesen, A., gårdejer, Bukkerup pr. Glamsbjerg.
 Ehlert, Knud, læge, Bogense.
 Frederiksen, Svend, gårdejer, Åsum pr. Odense.
 Hansen, Kr., gårdejer, Årslev.
 Hansen, H. P., gårdejer, Eskildstrup pr. Pederstrup.
 Hansen, Philip, kredsdyrlæge, Fruens Bøge.
 Holck, J., overbibliotekar, Assens.
 Kiilsgaard, Chr., tandlæge, Rudkøbing.
 Kristensen, Anders, førstelærer, Rise.
 Larsen, Svend, museumsdirektør, Odense.
 Marcussen, Ove, museumsinspektør, Svendborg.
 Nielsen, C. Lindberg, landsarkivar, Odense.
 Nielsen, J. Due, restauratør, Kerteminde.
 Nærø, Erik, aut. revisor, Odense.
 Olsen, P. R., lærer, Salby-Tårup pr. Mesinge.
 Petersen, Garnæs, friskolelærer, Refsvindinge.
 Priisholm, K., statshusmand, Gyldenmose (Taasinge) pr. Svendborg.
 Rasmussen, E., kommunelærer, amtsrådsmedlem, Otterup.
 Rud, Gunni, sognerådsformand, Horne.
 Seesten, arkivar, Sct. Clemens.
 Stenbjerre, Knud, rektor, Nyborg.
 Trolle, Ib, politimester, Middelfart.

FORRETNINGSUDVALGET

Lensbaron Berner Schilden Holsten, Langesø, formand.	
Overlæge, dr. med. Hans Bjerre, Faaborg, næstformand.	
Revisor Erik Nærø, Odense, kasserer.	
Lektor Aage Fasmer Blomberg,	} Medlemmer af skriftudvalget.
Langesø, sekretær.	
Gårdejer H. P. Hansen, Eskildstrup pr. Pederstrup.	
Friskolelærer Garnæs Petersen, Refsvindinge.	
Landsarkivar Lindberg Nielsen, Odense.	

Ved salg til medlemmerne af de ældre årbøger m. v. gælder indtil videre følgende priser (henvendelse til sekretæren, lektor Blomberg, Gartnerboligen, Langesø):

IV

HISTORISK AARBOG FOR ODENSE OG ASSENS AMTER

- Aarbog 1916: 5 kr. pr. stk., for så vidt eksemplarer haves (udsolgt i boghandelen).
 Aarbog 1915, 1919, 1922-34, 1936-38, i alt 18 hæfter: 10 kr., enkelte hæfter 1 kr. (bogladepris pr. hæfte 2 kr.).
 Registerhæfte til Aarbog 1913-25: 50 øre (bogladepris 1 kr.).
 Maaløe: Assens gennem 700 Aar: 5 kr. (bogladepris kr. 7.50).
 Jacob Madsens Visitatsbog, i Hæfter: 2 kr., enkelte hæfter: 50 øre (bogladepris henholdsvis kr. 3.00, kr. 1.00).

HISTORISK SAMFUND FOR SVENDBORG AMT

- Aarbog 1916: 5 kr. pr. stk., for så vidt eksemplarer haves (udsolgt i boghandelen).
 Aarbog 1913, 1917, 1919-22, 1924-37, i alt 18 hæfter: 10 kr., enkelte hæfter 1 kr. (bogladepris 2 kr. pr. hæfte).
 Den Reventlowske Skole i 150 Aar: 3 kr. (udsolgt i boghandelen).
 Ejnar Pedersen: Friderich Bagger til Juulskov: 1 kr. (bogladepris 2 kr.).
 Albert Thomsen: Avnslev-Bovense Sognes Historie I (særtryk af Svendborg amt): 1 kr. (bogladepris 2 kr.).
 Løgstrup: Danmarks ældste Præstegaard (særtryk af Svendborg amt): 1 kr. (bogladepris 2 kr.).
 L. Böttiger: Vesterskjærninge, Ulbølle og Omegn: 5 kr. (udsolgt i boghandelen).

HISTORISK SAMFUND FOR FYN'S STIFT

- Fynske Aarbøger 1939-49: 2 kr. pr. årgang (bogladepris 4 kr.).
 - - 1950-51: 4 kr. (bogladepris 6.00 kr.).
 - - 1952-56: 5 kr. (bogladepris 7.00 kr.).
 - - 1957-59: 8 kr. (bogladepris 11.00 kr.).

- Balslev: Fra fynske Præstegaarde: kr. 3,50 (bogladepris 5 kr.).
 Danmarks Riges Breve, Amtsuudgaven for Fyn og Lolland-Falster, II 1-3: 1 kr. pr. hæfte (ikke i boghandelen).
 Blatt: Under vor Haand og Segl: 50 øre.
 C. A. Christensen: Historiske Oversigter til Danmarks Riges Breve. I. hæfte 1250-1305: 50 øre.
 Jørgen Hæstrup: Vaabenmodtagelser paa Fyn under Besættelsen. Kr. 3,00 (bogladepris kr. 5,50).
 For medlemmerne gælder indtil videre følgende prisnedsættelser:
 E. Kroman: *Skriftens Historie i Danmark fra Reformationen til Nutiden*: favorpris kr. 4,50 (bogladepris 6 kr.).
 Danmarks Riges Breve kan fås for 8 kr. pr. bind (bogladepris 12 kr.) ved henvendelse til: Det danske Sprog- og Litteraturselskab, H. C. Andersens Boulevard 44, København V.

Dr. Hjelbolts Skriftprøver fra Tiden efter Reformationen til Midten af det 19. Aarhundrede. Favørpris kr. 6,80 (bogladepris kr. 8,50).
Nygaard: Anvisning til at drive historisk-topografiske Studier. Kr. 0,75.

Kromans, Nygårds og Hjelholts bog, der er udgivet af Dansk historisk Fællesforening, fås portofrit tilsendt efter indbetaling af favørprisen på postgiro-konto 86264, Fortid og Nutid, Frederiksborg slot, Hillerød.

Ved henvendelse til sekretæren, lektor Blomberg, Gartnerboligen, Langesø, kan medlemmerne købe Svendborg amts bebyggelsesnavne, udgivet af stednavneudvalget, for kr. 16 (bogladepris kr. 24).

Ligeledes kan medlemmerne ved henvendelse til museumsdirektør Jørgen Paulsen, Frederiksborg slot, Hillerød, tegne subskription på det af Dansk historisk Fællesforening udgivne tidsskrift *Fortid og Nutid* for 6 kr. + portopenge (bogladepris 10 kr.).

„Udvalget for udgivelse af kilder til landbefolkningens historie“ tilbyder medlemmerne sine publikationer til favørpris ($\frac{2}{3}$ af bogladepris).

Udgifter eller under udgivelse er: 1. Ældre danske tingbøger. Herlufsholms birks tingbog 1616-19, 1630-33 (ca. 40 ark). Åsum herreds tingbog 1640-48 (ca. 52 ark). Skast herreds tingbog 1636-40 (ca. 80 ark). Sokkelund herreds tingbog 1621-22, 1625-30 (ca. 52 ark). Favørpris 1 kr. pr. ark a 16 sider + porto.

2. Kilder til kirke- og præstegodsets historie. Sjællands stifts landebog 1567. Favørpris 10 kr. + porto.

Bestillinger modtages af udvalgets sekretariat, adr.: Rigsarkivet, København K.

De eksemplarer, Historisk Samfund modtager af andre historiske amtssamfundes årbøger, deponeres i Assens Amtsbibliotek, hvor interesserede medlemmer kan låne dem.

I følge paragraf 2 i lov om naturfredning nr. 140 af 7. juni 1937 er alle jordfaste fortidsminder såsom gravhøje, gravpladser, stendysser og bautastene, voldsteder o. lign., gamle befæstningsanlæg samt ruiner fredet; der kan af fredningsnævnene træffes bestemmelse om, at der inden for en omkreds af 100 m fra fortidsmindet ikke må opføres nogen bygning, foretages beplantning eller anden foranstaltning uden særlig godkendelse.

I den anledning anmodes samfundets medlemmer om at have deres opmærksomhed henvendt herpå og gøre deres til, at fortidsminderne bevares på sømmelig måde, og såfremt dette ikke er tilfældet, da straks give meddelelse herom til formændene for fredningsnævnene i Odense, Assens og Svendborg amter, civildommer *Ringberg*, Odense, dommer *Klingenberg*, Assens, og dommer *Dige*, Faaborg.

Forretningsudvalget henstiller indtrængende til medlemmerne at skaffe nye medlemmer. I betragtning af, hvor meget der gives for årskontingent 8 kr., skulle hvert medlem nemt kunne skaffe mindst eet nyt medlem.

VI

HISTORISK SAMFUND FOR FYN'S STIFT

er opstået 1939 ved sammenslutning af Historisk Samfund for Odense og Assens amter og Svendborg amts historiske samfund.

LOVE

for

Historisk Samfund for Fyns Stift.

§ 1.

Formålet for Historisk Samfund er at vække og nære den historiske interesse og at fremme studiet af den fynske øgruppes historie.

§ 2.

Dette formål søges nået:

1. Ved udgivelse af arbejder vedrørende den fynske øgruppes historie, navnlig et årsskrift, kaldet „Fynske årbøger“.
2. Ved afholdelse af møder, med foredrag fortrinsvis om emner fra landdelens historie, og ved udflugter til historisk interessante egne og steder.

§ 3.

Medlem kan enhver blive ved skriftlig eller mundtlig henvendelse til et medlem af bestyrelsen (repræsentantskabet eller forretningsudvalget) eller en af tillidsmændene. Årsbidraget er 5 kr., som opkræves ved udsendelsen af årsskriftet sammen med udsendelsesomkostningerne. Ændring af årsbidragets størrelse og af opkrævningsmåden kan ske efter repræsentantskabets beslutning. Udmeldelse må ske til kassereren inden hvert års 1. januar.

§ 4.

Styrelsen består af repræsentantskabet og forretningsudvalget.

Som medlemmer af *repræsentantskabet* indtræder i første omgang samtlige medlemmer af de to amtsamfunds bestyrelser, i alt 24. Repræsentanterne vælges på 3 år, således at der hvert år afgår en trediedel, de første to gange ifølge lodtrækning. Ved fremtidige valg, der finder sted på årsmødet, skal der tilstræbes en passende fordeling af mandaterne mellem de to amter og mellem land og by. For at muliggøre en hensigtsmæssig repræsentation for de forskellige herreder og byer kan antallet af repræsentanter forøges udover de oprindelige 24.

Repræsentantskabet vælger hvert år, umiddelbart efter årsmødet, af sin midte et *forretningsudvalg*, bestående af formand, næstformand, kasserer og sekretær samt yderligere tre medlemmer. Formanden og næstformanden skal være hjemmehørende i hver sit amt. Af forretningsudvalgets midte sammen sættes et skriftudvalg bestående af to medlemmer fra hvert af de to amter.

§ 5.

Årsmødet afholdes i årets første kvartal. Her aflægges beretning om virksomheden, og det reviderede regnskab forelægges, ligesom der foretages valg af repræsentanter og to revisorer.

Regnskabet går fra 1. januar til 31. december.

§ 6.

Årsmødet bekendtgøres forud efter styrelsens skøn. Forslag, der ønskes behandlede, indsendes til formanden inden 1. januar. Lovændringer kan kun vedtages på årsmødet (eller på en ekstraordinær generalforsamling), når $\frac{3}{4}$ af de mødte medlemmer stemmer derfor.

TILBUD

Hans Henrik Jacobsen: En Landsbys Skæbne. Allesøs Besættelse 1943-47 tilbydes medlemmerne til en favørpris à kr. 7.50. Man bedes henvende sig til lektor Åge Fasmer Blomberg, Gartnerboligen, Langesø.

KASSEREGNSKAB FOR ÅRET 1958

INDTÆGTER		UDGIFTER	
Beholdning	2.098,62	Bogtrykkeri og kliché	9.061,86
Tilskud fra undervisningsministeriet	1.640,00	Foredrags- og forfatterhonorarer	2.247,20
Tilskud fra Odense by	500,00	Udgifter ved udsendelse, porto med mere	3.236,24
Tilskud fra Assens by	50,00	Forsikringer	37,00
Tilskud fra Nyborg by.....	50,00	Udgifter ved generalforsamling	389,62
Tilskud fra Kerteminde by	100,00	Udgifter ved sommerudflugter	810,00
Tilskud fra Svendborg by	150,00	Blomster og lignende	438,95
Tilskud fra Faaborg by	35,00	Annoncer	76,64
Tilskud fra Bogense by	30,00	Udgifter ved afholdelse af møder	82,00
Tilskud fra Rudkøbing by	20,00	Diverse	235,44
	<hr/>		
	935,00	Beholdning:	
Tilskud fra Svendborg amt	200,00	Fyens Disconto Kasse	2.291,79
Tilskud fra Assens amt	100,00	Fyens Landmandsbank	226,42
Tilskud fra Odense amt	200,00	Giro	2.816,86
	<hr/>	Kontant	191,95
	500,00		<hr/>
Indgået fra diverse sogneråd, institutioner og lignende	1.949,00		5.527,02
Indgået i kontingenter	13.731,00		
Salg af gamle årbøger	604,38		
Fritagelse for papirafgift.....	216,08		
Indvundne renter	32,89		
Indbetalt af deltagere i lokalhistorisk kursus ...	435,00		
	<hr/>		
	Kr. ... 22.141,97		<hr/>
			Kr. ... 22.141,97

VII

Vi har revideret ovenstående regnskab og intet fundet at bemærke. Beholdningen er tilstede.

Frørup, d. 18. marts 1959. Odense, d. 25. marts 1959.
sign.: *H. Rasmussen.* sign.: *Axel Ernst.*

Odense, den 16. marts 1959.

sign.: *Erik Næro,*